

Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Kararların Tanınması ve Yerine Getirilmesi Hakkındaki Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 29.6.1984 Sayı : 18446)

Kanun No.
3026

Kabul Tarihi :
20 . 6 . 1984

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti arasında, 7 Ekim 1982 tarihinde Tunus'ta imzalanmış olan «Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Kararların Tanınması ve Yerine Getirilmesi Hakkındaki Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE TUNUS CUMHURİYETİ ARASINDA HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA ADLİ KARARLARIN TANINMASI VE YERİNE GETİRİLMESİ HAKKINDAKİ SÖZLEŞME

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı

ve

Tunus Cumhurbaşkanı

İki ülke arasında, özellikle adli yardımlaşma konusunda mevcut işbirliğini devam ettirmek ve kuvvetlendirmek arzusu ile,

Bu Sözleşmeyi aktetmeyi kararlaştırmışlar ve bu amaçla tam yetkili temsilcileri olarak :

Türkiye Cumhuriyeti adına :

Oktay Cankardeş

Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı

Tunus Cumhuriyeti adına :

Amor Fezzani

Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri

atamışlardır.

Temsilciler, usulüne uygun olarak hazırlanmış yetki belgelerini teati ettikten sonra, aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmaya varmışlardır :

Madde : 1

1. Bu Sözleşme, ceza ilamlarında yer alan kişisel haklarla ilgili hükümler de dahil olmak üzere, Âkit Tarafların mahkemelerince hukukî ve ticarî konularda verilen nızalı ve nizasız yargı kararlarına uygulanır.

2. İflas, konkordato ve diğer benzeri usullere ilişkin kararlar ile, sosyal güvenlik ve nükleer zararlar konularında verilen kararlar, bu Sözleşmenin uygulama alanı dışındadır.

Madde : 2

Madde 1'de sözü edilen, Âkit Taraflardan birinin mahkemelerince verilen kararlar, aşağıdaki şartlara cevap verdikleri takdirde, diğer Taraf ülkesinde de aynen tanınırlar :

a) Karar, bu Sözleşmenin 3 üncü maddesi anlamında, yetkili bir mahkemeden sâdır olmalıdır;

b) Haksız bulunan taraf, davada hazır bulunmuş veya usulüne uygun olarak çağrılmış olmalıdır;

- c) Karar aleyhine, verildiği Devlet yasasına uygun olarak, olağan kanun yollarına başvurmak söz konusu olmamalı ve karar bu Devlette icra kabiliyetini haiz olmalıdır;
- d) Karar, dermeyan edildiği Devletin kamu düzenine ve bu Devlette uygulanabilen kamu hukuku ilkelere aykırı herhangi birşey ihtiva etmemelidir;
- e) Karar, talepte bulunulan Devlette verilmiş ve orada kesin hüküm kuvvetini haiz bir adli karara da aykırı olmamalıdır.
- f) Tenfizi istenen kararı veren mahkeme önünde davanın açılmasından önce, talepte bulunulan Devletin hiçbir mahkemesi, tarafları ve konusu aynı olan ve aynı olaylara dayanan bir dava için harekete geçirilmemiş olmalıdır.

Madde : 3

1. Kararın verildiği Devletin mahkemelerinin, bir önceki maddede sözü edilen yetkisi, aşağıdaki hallerde mevcuttur :

- a) Bir şahsî dava veya menkul davası söz konusu iken davalının veya davanın bölünmezliği halinde davalılardan birinin, dava dilekçesinin tebliği anında bu Devlette ikametgâhı veya mutaden oturduğu konutu bulunduğu takdirde;
- b) Kararın verildiği Devlette, ticarî ve snai bir işletmesi veya bir şubesi bulunan davalı, o Devlette bu işletme veya şubenin faaliyeti ile ilgili bir dava için mahkemeye çağrıldığı takdirde;
- c) Ticarî konularda, davacı ve davalının sarîh veya zımnî anlaşması sonunda, uyuşmazlık konusu olan sözleşmeden doğan borç, bu Devlet ülkesinde doğmuş, ifa edilmiş veya ifa edilecek olduğu takdirde;
- d) Asli dava ile aynı hukukî tasarruf veya aynı olaylardan doğan bir müteakıl dava söz konusu olduğu takdirde;
- e) Kararın verildiği Devlet vatandaşları arasında, aile ilişkilerinden doğan malî ve şahsî hak ve yükümlülükleri veya şahısların hal ve ehliyetlerini ilgilendiren bir uyuşmazlık söz konusu olduğu takdirde; ayrıca, boşanma veya evliliğin iptali davası halinde davacı, kararın verildiği Devletin vatandaşlığına sahip ve davanın açıldığı tarihte en az bir yıldan beri bu Devlet ülkesinde mutaden oturmakta olduğu takdirde;
- f) Kararın verildiği Devletin bir vatandaşının menkul terekesi veya sözü edilen Devlette açılmış bir menkul tereke ile ilgili bir dava söz konusu olduğu takdirde;
- g) Kararın verildiği Devlette bulunan gayrimenkuller üzerindeki aynı haklarla ilgili bir dava söz konusu olduğu takdirde;
- h) Haksız fiil sorumluluğundan doğan tazminat konusunda, haksız fiil, bu Devlet ülkesinde ika edilmiş olduğu takdirde;
- i) Davalı, esasa müteallik savunmasını, tenfize konu olan kararı veren mahkemenin yetkisine itiraz etmesizin yapmış olduğu takdirde;
- j) Kararın dermeyan edildiği Devlet mevzuatınca kabul edilmiş Uluslararası adli yetki kurallarına göre yetkinin mevcut olduğu diğer herhalde.

2. Bu madde hükümleri, talepte bulunulan Devletin, konu itibariyle kendi veya bir üçüncü Devlet mahkemelerini münhasıran yetkili saydığı davaları ilgilendiren kararlara uygulanmaz.

Madde : 4

1. Madde 1'de sözü edilen, iki Devletten birinde icra kabiliyetini haiz olan kararlar, tenfizine karar verilmemiş, diğer Devlet makamlarınca herhangi bir cebri icraya veya tescil, resmî sicillerde düzeltme gibi hiçbir resmî işleme konu edilemezler.

2. Bununla birlikte, Âkit Taraflardan birinin mahkemelerinden sâdır olup, diğer Taraf mahkemelerince tanınmış olan, şahısların hal ve ehliyetlerine ilişkin kararlar, bu Tarafın şahsî hal sicillerinde gerekli şerh ve tescillere konu olabilirler.

Madde : 5

1. Tenfiz kararı, talep olunduğu yer Devletin yasasına göre yetkili mahkeme tarafından verilir.
2. Tenfiz kararına uygulanacak usul, talepte bulunulan Devlet yasasına tabidir.

Madde : 6

1. Yetkili mahkeme, tenfizi istenen kararın, tanınmak için, önceki maddelerde öngörülen şartları haiz olup olmadığını saptamakla yetinir. Yetkili mahkeme bu incelemeyi resen yapar ve sonucunu da kararında belirtmek zorundadır. Mahkeme bu incelemede, kararda yer alan ve menşe mahkemesinin yetkisine esas teşkil eden ifadeler, deliller ve maddî olaylarla bağlıdır.

2. Tenfiz kararını verirken, yetkili mahkeme, gerekirse, yabancı kararın, tenfiz kararını veren Devlette verilmiş gibi aleniyet bulması için gerekli tedbirlerin alınmasını emreder.

3. Tenfiz kararı, yabancı kararların içerdiği hükümlerden yalnız biri veya diğeri için kısmen verilebilir.

Madde : 7

1. Tenfiz kararı, tenfiz davasının bütün tarafları arasında ve talepte bulunulan Devletin ülkesinin tamamı üzerinde hüküm ifade eder.

2. Tenfiz kararı, tenfiz kabiliyetini haiz kılınan kararın, icra işlemleri konusunda, tenfizin elde edildiği tarihten itibaren ve tenfiz kararını veren mahkeme tarafından o tarihte verilmiş gibi aynı sonuçları doğurmasını sağlar.

Madde : 8

Tanınmayı dermeyan eden veya bir adli kararın uygulanmasını isteyen taraf aşağıdaki belgeleri vermelidir :

- a) İlamın, menşe Devlet mevzuatınca, doğruluğu konusunda öngörülen şartları ihtiva eden bir sureti;
- b) Kararın tebliği belgesinin veya tebliğ yerine geçen diğer bir belgenin aslı;
- c) Mahkeme kaleminin, karara karşı hiçbir itiraz ya da temyiz talebinin bulunmadığını saptayan bir belgesi;
- d) Davalı mahkemede hazır bulunmadığı takdirde, kendisine gönderilen dava dilekçesinin bir sureti;
- e) Yukarıda sayılan bütün belgelerin, talepte bulunulan Devlet mevzuatınca konulmuş kurallara göre aslına uygunluğu tasdik edilmiş birer tercümesi.

Madde : 9

Bu Sözleşme Âkit Taraflardan her birinin ülkesinin tamamında uygulanır;

Madde : 10

Bu Sözleşme onaylanacaktır. Bu Sözleşme, onay belgelerinin Ankara'da, en kısa zamanda, teatisini izleyen ikinci ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde : 11

Bu Sözleşmenin uygulanması veya yorumlanması ile ilgili olarak iki Devlet arasında çıkabilecek uyuşmazlıklar diplomatik yoldan çözümlenecektir.

Madde : 12

1. Bu Sözleşme süresiz olarak ahdolunmuştur.

2. Akit Taraflardan her biri bu Sözleşmeyi feshedebilecek ve bu fesih, bildirim diğer Devlet tarafından alındığı tarihten altı ay sonra hüküm ifade edecektir.

Bu hükümleri teyiden, yetkili temsilciler bu Sözleşmeyi imzalamışlar ve mühürlerini basmışlardır.

Tunus'ta 7 Ekim 1982 tarihinde ikisi Türkçe, ikisi Arapça ve ikisi de Fransızca olmak üzere altı nüsha olarak düzenlenmiştir. Altı nüsha da aynı şekilde geçerli olacaktır. Türkçe ve Arapça metinler arasında ihtilaf vukuunda, Fransızca metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti

Devlet Başkanı

Adına

Oktay Cankardeş

Tunus Cumhurbaşkanı

Adına

Amor Fezzani

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
3	42	47
4	80	376
	81	435:436.438.443:446

I - Gerekeçeli 78 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81 inci Birleşim tutanağına bağılıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet ve Dışişleri komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/460.